

■

AUDITIMI/INVESTIGIMI I SIGURISE RRUGORE

**Prof.as.Dr. Shkelqim GJEVORI
MIE**

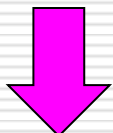
Instituti i Transportit

Varesia e trafikut nga sasia e kerkeses dhe koha eshte jo lineare...

- **PSE ??** ne fakt ne praktike nuk vertetohet gjithnje nje shperndarje uniforme, **SEPSE** ky jo uniformitet verehet ne tre drejtime,

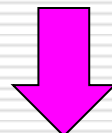
1

•Nga dinamika e kerkeses per levizje.

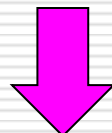
2

•Mos perballimi nga infrastruktura rrugore.

3

•Manaxhimi.

Nisur nga keto tre probleme madhore.

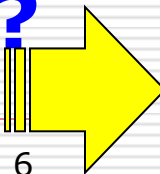
- **para planifikuesve infrastruktures shtrohet detyra qe,**
- ❖ **Inrastruktura te perballoje kete trafik pamvaresisht nga madhesia e tyre,**
- ❖ **Infrastruktura te jete fleksibel per t'iu pershtatur shumllojshmeri se natyres se trafikut.**
- ❖ **Infrastruktura te jete e harmonizuar si rrjet intergral, te kete aftesine per te depertuar sa me thelle dhe ne cdo vend ku lind kerkesa trafik.**

SIGURIA RRUGORE.

Faktoret e Sigurise ne levizje.

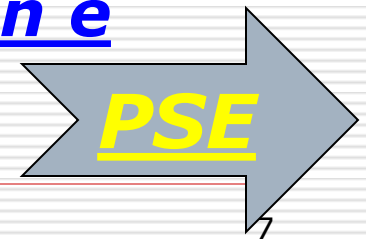

- a) Aksidentet, pse shkaktohen ??**
- b) Kush jane pjesemarresit ne levizje dhe aksidente ??**
- c) A ka zgjidhje per eleminimin e tyre ?**

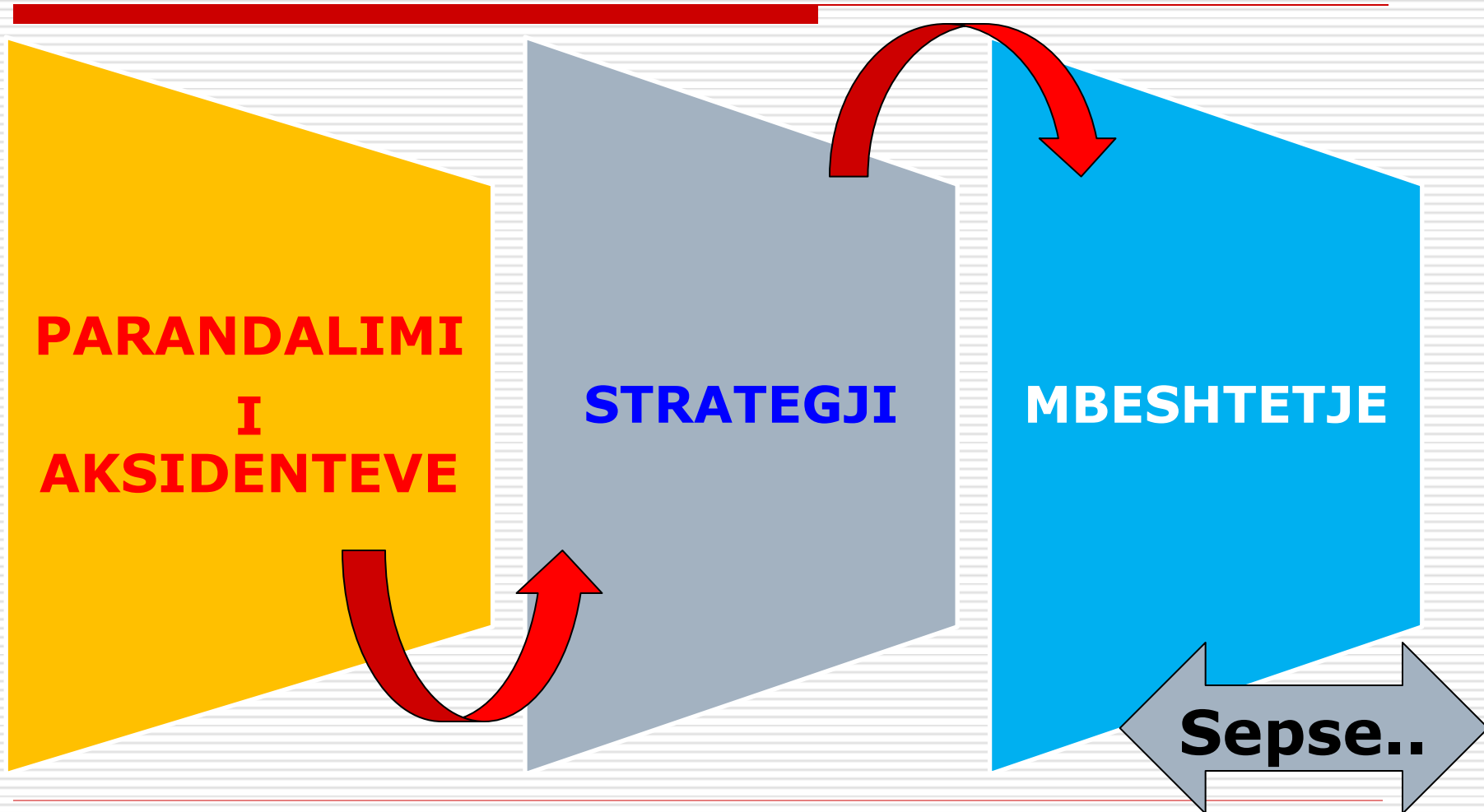

PARANDALIMI I AKSIDENTEVE

- A.** Kur bëhet fjalë për gjëndjen e sigurisë në transportin rrugor **në cdo vend duhet të këtë program kombëtar të strategjise të sigurisë në rrugë**, nga i cili projektohet plani i veprimeve dhe implementimit.
- B.** **POR është e domosdoshme që institucionet shkencore, profesionale publike dhe jo publike të kontribuojnë nëpërmjet studimeve dhe kërkimeve shkencore në analizën, parandalimin dhe kontrollin e burimeve të aksidenteve rrugore.** ...

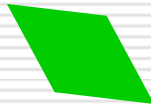

...por ...kujdes nderlidhja

Qe te arrihet efikasitet..

1.metodika

2.harmonizim

3.pjesemarrje

Metodologjite baze.

Siguria Rrugore

- **metodat dhe masat për të zvogëluar** rrezikun e vdekjes, lëndimeve dhe dëmtimeve për të gjithë përdoruesit e rruges.

Strategjia e Sigurisë Rrugore

- **vizioni, metodika dhe masat** që do të kenë një ndikim të shpejtë, të vazhdueshëm dhe për kohë të gjatë. **SSR paraqet një program shumë ambicioz ndërhyrjesh në të gjithë sektorët.**

Manaxhimi i Sigurisë Rrugore.

- është procesi që në mënyrë efektive zbaton politikat e sigurisë rrugore, duke përfshirë **koordinimin, organizimin dhe menaxhimin e saj.**

Metodologjite baze.

Auditimi i Sigurisë Rrugore. (Investigimi.

- identifikimi i çdo çështje të mundshme të sigurisë rrugore, së bashku me sugjerimet gjate **planifikimit, projektimit dhe zbatimit te nje projekti të ri** apo dhe rikonstruksione. Ndersa Investigimi per rruget ekzistuese.

Investigimi i Aksidentit Rrugor.

- është **një grupim të dhënash** nëpërmjet procedurave inxhinierike të nxjerra nga faktet ekzistuese të aksidenteve të ndodhura në një periudhë kohë të studiuar.

Metodat per parandalimin e aksidenteve.

➤ **Ne ditet e sotme perdoren disa menyra per parandalimin e aksidenteve.**

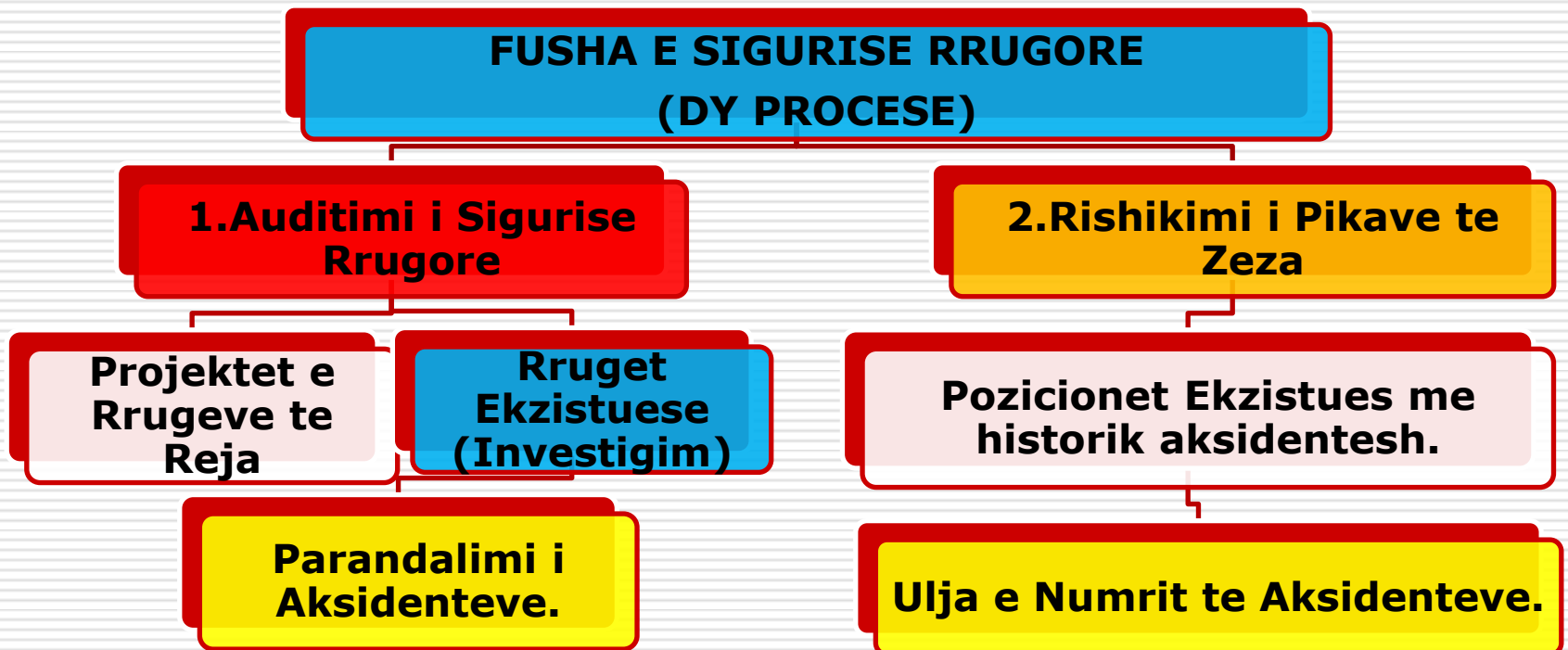
- 1. Investigimi ne terren i faktoreve.**
- 2. Sondazhet ne komunitet.**
- 3. Bashkepunim dhe strategji sektoresh.**

AUDITIM ?????

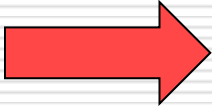

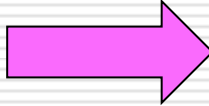

AUDITI I SIGURISE RRUGORE

FUSHA E SIGURISE RRUGORE

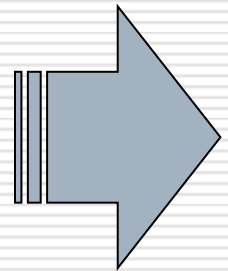

Lindin shume pyetje...

- ❖ **Ceshte Auditi i Sigurise Rrugore**
- ❖ **Cfare trajton.**
- ❖ **Pse duhet pa tjeter.**
- ❖ **Po pa ASR ???.**
- ❖ **Ku duhet te perdoret ne rruge te reja apo ato ne perdorim??**
- ❖ **Ne projekte te medha apo te vogla**
- ❖ **etj etj.**

Cfare eshte ASR

Auditimi i Sigurisë Rrugore (ASR) është një **ekzaminim formal i një projekti** të një rruge të ardhëshme ose i një rruge ekzistuese për të cilën një ekip i kualifikuar dhe i pavarur **raporton potencialin e përplasjeve ose performancën e sigurisë.**

Realizohet nga njerez te cilet jane te pavarur nga puna e projektit.

Realizohet nga njerez me shume eksperience dhe trajnime.

Kufizohet vetem ne problemet e sigurise rrugore.

ASR si Metodologji ?

..eshte nje metode sistematike e ~~parandalimit te aksidenteve.~~

➤ parandalimi eshte me i sukseshem se sherimi.

Qëllimi i ASR është që ti bëjë rruget të sigurta;

1. para implementimit të projektit,
2. të identifikoj masat për reduktimin e aksidenteve ne fazen e projektit,
3. të rregulloj problemet e sigurisë në rrugët egzistuese.

POR.....

ASR kerkon njohuri te plota te

- ❑ Sigurise se Trafikut
- ❑ planifikimit dhe projektim te rrugeve

➤ Perdorimi i ASR qe ne fazen fillestare te projektimit mund te ngreje koston e ketij procesi, **por** njekoheesisht mund te identifikoje me pare nje numer te konsiderueshem "Pikash te zeza",

KUJDES

Efektiviteti i auditimit mposht rritjen e koston se Auditimit.

Eshte i domosdoshme ne..

1

- **Projektet e reja te rrugeve dhe infrastruktures ndihmese.**

2

- **Projekteve te Rrugeve dhe infrastrukturen ekzistuese ne shfrytezim.**

Auditimi i Sigurise Rrugore.

Kujdes ???

- A. Standartet e projektimit nuk e eliminojne nevojen e Auditimit.***
- B. Auditimi eshte vetem nje studim i aspekteve te Sigurise Rrugore ne sistemin e rrugeve.***
- C. Standartet rrugore shpesh nuk bazohen ne vleresimin e konsideratave te Sigurise Rrugore, mjedisit dhe ekonomise.***

Kujdes?..Auditimi i Sigurise Rrugore..

- **nuk është** një menyrë vlerësimi ose klasifikimi që **një projekt** është i mire apo i dobët.
- **nuk është** menyre per te klasifikuar nje opsion kundrejt nje tjetri.
- **nuk është** nje mjet per te rankuar ose justifikuar nje projekt kundrejt te tjereve ne nje projekt te nje rruge te re.
- **nuk është** nje investigim i aksidenteve.
- **nuk është** nje ridisenjim i projektit.
- **nuk është** dicka qe aplikohet vetëm për projekte me kosto të lartë.

Perfitimet e nje ASR...

- ❑ Identifikojnë rrugët me problemet e sigurisë së trafikut.
- ❑ Minimizojnë rrezikun dhe ashpërsinë e aksidenteve rrugore të cilat mund të vijnë si rezultat i mangësive të projektit.
- ❑ Reduktojnë koston e aksidenteve në shoqëri.
- ❑ Minimizon nevojat për punime riparuese.
- ❑ Redukton koston e ciklit të jetes së projektit.
- ❑ Përmirëson njohuritë e praktikave të projekteve të sigurisë të gjithsecilit që përfshihet në fushën e projektimit.

Sa ASR mund te kryhen ne nje projekt.

- ❖ Një projekt mund të ketë **disa auditime** ne stadet e ndryshme të zhvillimit te tij, ose te projektit të perfunduar.
- ❖ **Zakonisht, i njejti auditues** e udhëheq çdo stad të auditimit të projektit specifik.

ASR perfshin tri palë me role të percaktuara.

Klienti

- **quhet organizata e cila është pronare e rrugës.**

Projektuesi

- **Dizajnuesi është pala përgjegjëse për planifikimin / dizajnimin e projektit.**

audituesi

- **Auditori është një organizatë e pamvarur ose person.**

Hapat e një proçedure audituese.

• Porositja e një auditimi.

• studimi i planeve-njohja e terrenit.

• takimi me ekipin projektues.

• marrja përsipër e auditimit.

• raporti për ASR.

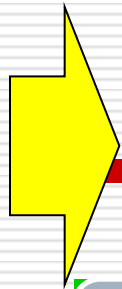
• takimi final me porositesin dhe project.

• ndjekja deri ne fund e zbatimit.

Hapat e Auditimit.

Një projekt mund të ketë deri në 5 stade
ASR.

1

• **dizajnin fillestar**(planifikimin)

2

• **draft dizajnin.**

3

• **dizajnin e detajuar.**

4

• **para përfundimit të projektit.**

5

• **pas përfundimit të projektit**

Kryerja e Auditimit te Sigurise Rrugore **ceshtjet kryesore.**

- Hapi i pare – Planifikimit (zgjedhjen kthesave, numrin dhe tipin e kryqezimeve)**
- Hapi i dyte – projekti paraprak (rradhitja e seksioneve terthore, kryqezimet etj)**
- Hapi i trete – projektit te detajuar (Projektimi i detajuar i kryqezimeve, sinj rrugore)**
- Hapi i katert – hapja (ekzaminimi per projektin e kompletuar pas hapjes se rruges)**
- Hapi i peste – Monitorimi/Rruga ekzistuese (pasi ato jane vene ne funksionim)**

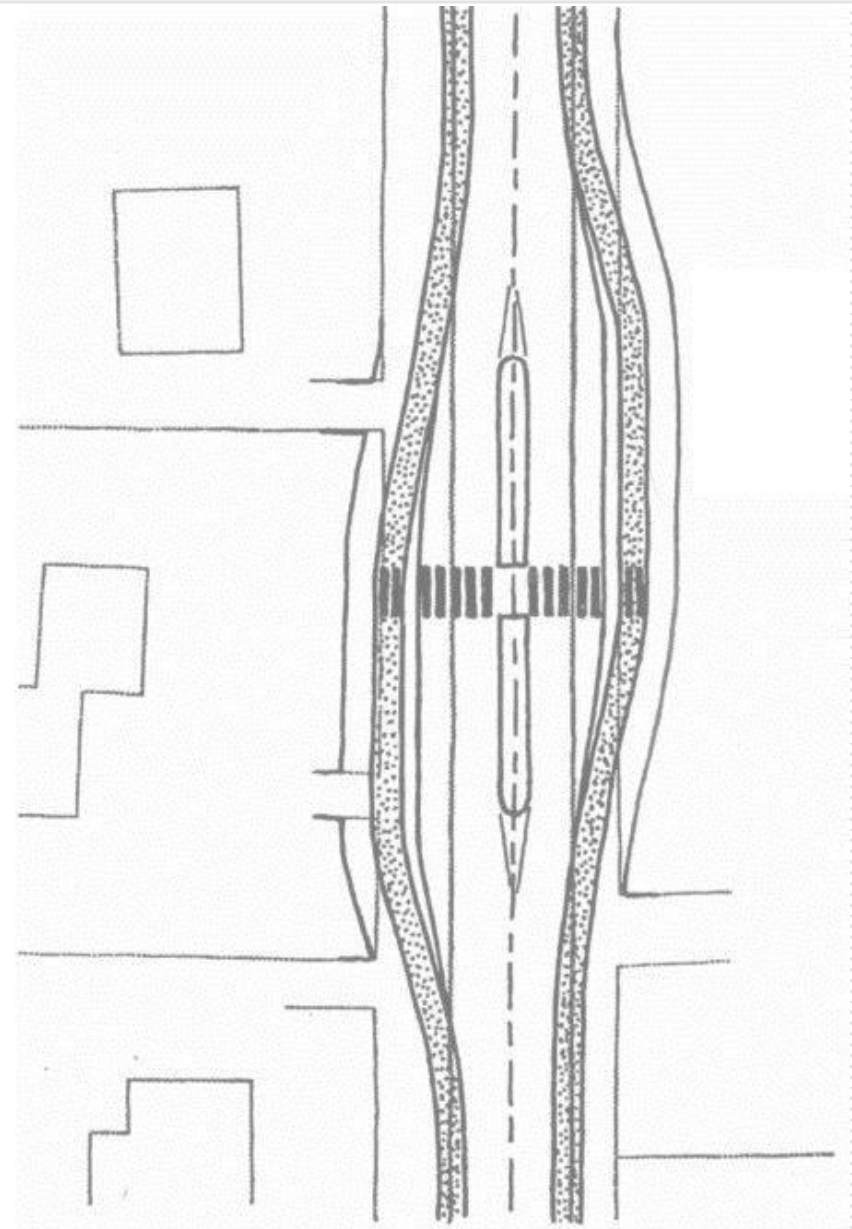
P.Sh

Hapi i dyte.

Problemi:

Kalimi i shënuar i këmbësorëve (në këmbë nuk është një zgjidhje e mirë).

Kalon rrugën ku është pjesa më e gjera (madje me ishull

Politika Specifike. Lloji i Projektit dhe hapat e auditimit.

Projektet kryesore

- duhet të kryhet në të gjitha hapat (5)

Projekte te mesme

Ne dy etapa një here gjatë hapave 1, 2, ose 3, dhe një here gjatë hapave 4 ose 5

Projekte te vogla

Auditimet kryhen së paku nje herë, psh, tek hapat 1/2/3, ose 4, ose 5

Rrugët egzistuese

- Auditimi bëhet në baza rutinore, dhe sipas nevojës.

Listat kontrolluese për Auditimin e Sigurisë në Rrugë.

➤ Kur kryejme një auditimi të sigurisë në rrugë **duhet të marrim parasysh shumë aspekte**, shfrytëzimi i **listave kontrolluese** mund të na ndihmojnë të mos lihet asgjë jashtë kontrollit,

- 1) Planifikimi.
- 2) Seksionet-kryqëzuese.
- 3) Niveli.
- 4) Komuniteti përgjatë rrugëve dhe lehtësirat.
- 5) Kryqezimet e ndryshme të përgjithshme.
- 6) Shfrytëzuesit special të rrugës.
- 7) sinjalistika dhe ndricimi.
- 8) Rreziqet anesore të rrugës.

Inspektimi ne terren.

Merrni në konsideratë të gjithë përdoruesit.

- Fëmijët
- Këmbësorë te moshuar
- Kalimtarët
- Drejtuesite kamionëve
- Çiklistët
- Nënkat me fëmijë në karrocë
- Drejtuesit e moshuar të mjeteve

Merrni në konsideratë të gjitha llojet e lëvizjeve:

- Trafikun ne kryqëzim
- Hyrjen-Largimin nga trafiku
- Trafiku në rrugë kryesore e sekondare
- Automjetet e parkuara Operimet tranzite

Të gjithë këndvështrimet e përdoruesve të rrugës

- Ndërveprimi me mjedisin
- Identifikoni pengesat dhe konfliktet
- Shikoni seksionet ngjitur
- Ditën dhe natën inspektive

Strukturimi i Raportit te Auditit.

- Hyrje dhe sfond.
- Emri i projektit.
- Faza e auditimit.
- Prezantim i përgjithshëm i rrugës.
- Lloji.
- Klasifikimi.
- Aksidentet. Shpejtësite.
- Problemet dhe rekomandimet.
- Probleme të përgjithshme.
- Probleme specifike.
- Vërejtje. Deklarata e auditorëve.
- Shtojcat

Kompletimi i Raportit Teknik.

- 1. Raporti i kompletuar dërgohet për komente.**
- 2. Klienti merr në konsideratë problemet dhe rekomandimet e dhëna.**
- 3. Klienti ja dergon raportin projektuesit për komentet përkatëse.**

Mbas dhënjes së përgjigjeve nga Projektuesi, Klienti mund të kërkojë mbajtjen e nje takimi përfundimtar.

Të gjitha palët–*Udhëheqësi i ekipit të Auditimit, udhëheqësi i grupit të projektimit dhe Klienti, duhet të jenë present në këtë takim dhe ndonjë anëtar vartës si psh një përfaqësues nga skuadra e sigurisë rrugore e ashtuquajtur **road safety unit.***

Mbyllja e procesit.

- ❖ **Përgjigja me shkrim në raportin e auditimit duhet të bëhet pjesë e dokumentimit të projektit.**
- ❖ **Kur është marrë përgjigja, auditori mund të mbyllë auditimin.**
- ❖ **Rekomandohet që raportet e auditimit të sigurisë rrugore të botohen për të siguruar transparencën, vetëdijen publike dhe përfshirjen.**
- ❖ **Mund të jetë e dëshirueshme që udhëheqësi i ekipit të auditimit të vazhdojë të ofrojë këshilla dhe mbështetje teknike për projektuesit dhe ata që janë përgjegjës për mbikëqyrjen e ndërtimit.**

Gjetjet dhe komentet e Auditimit te Sigurise Rrugore.

jepen ne dy pjese:

1) pjesa e pare jep problemet e konstatuara.

1) ndersa pjesa e dyte jep verejtjet me sygjerim

Psh.. Eshte e domosdoshme te ndertohet nje sistem rruge dytesore paralel me ate kryesoren ne menyre qe te lidh trafikun lokal si dhe perdoruesit e ~~pambrojtur te rruges me kryqezimet e parashikuara.~~

shembull.. segmenti Fushë Krujë–Milot

Matjet fillojnë me **km 0** në degëzimin për në Fushë Krujë.

Koordinatat:

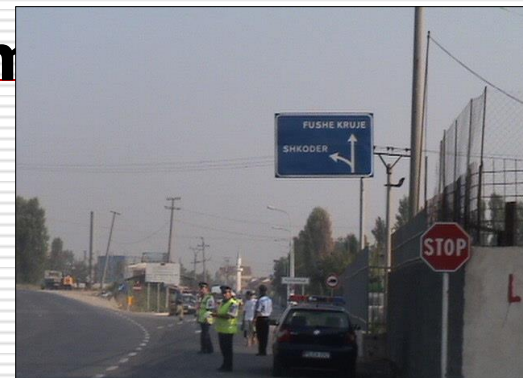
Distanca nga Tirana 17,14 km

H niv.detit = 40 m, $V = 43^{\circ} 93' 37''$

$P = 45^{\circ} 93' 90''$

Sinjalistika rrugore: km 0 Mungon paneli distancometrik.

Shënim: Në këtë kryqëzim ka pikë konflikti. Sinjalistika horizontale është me vija të ndërprera, pra lejon parakalim dhe hyrje në Fushë Krujë, në një kohë që tabela vertikale nuk e lejon. Një situatë e tillë konflikti është filmuar dhe fotografuar me fotot 111/a dhe 111/b

Shembuj Auditimi.

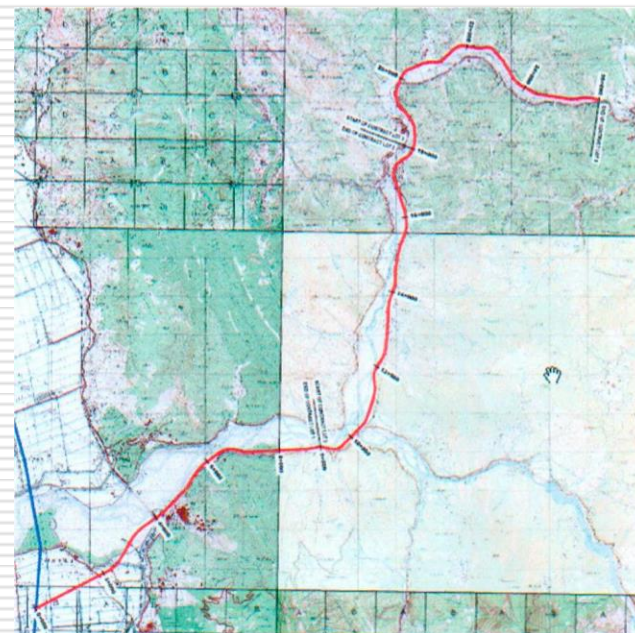
Segmenti Rrugor Milot-Rreshen (nga km 0+000 deri ne km 26+000)

Shkurt 2013

Detyra. Kryerja e nje ASR, Faza 4, ne kushtet e hapjes se trafikut mbas perfundimit.

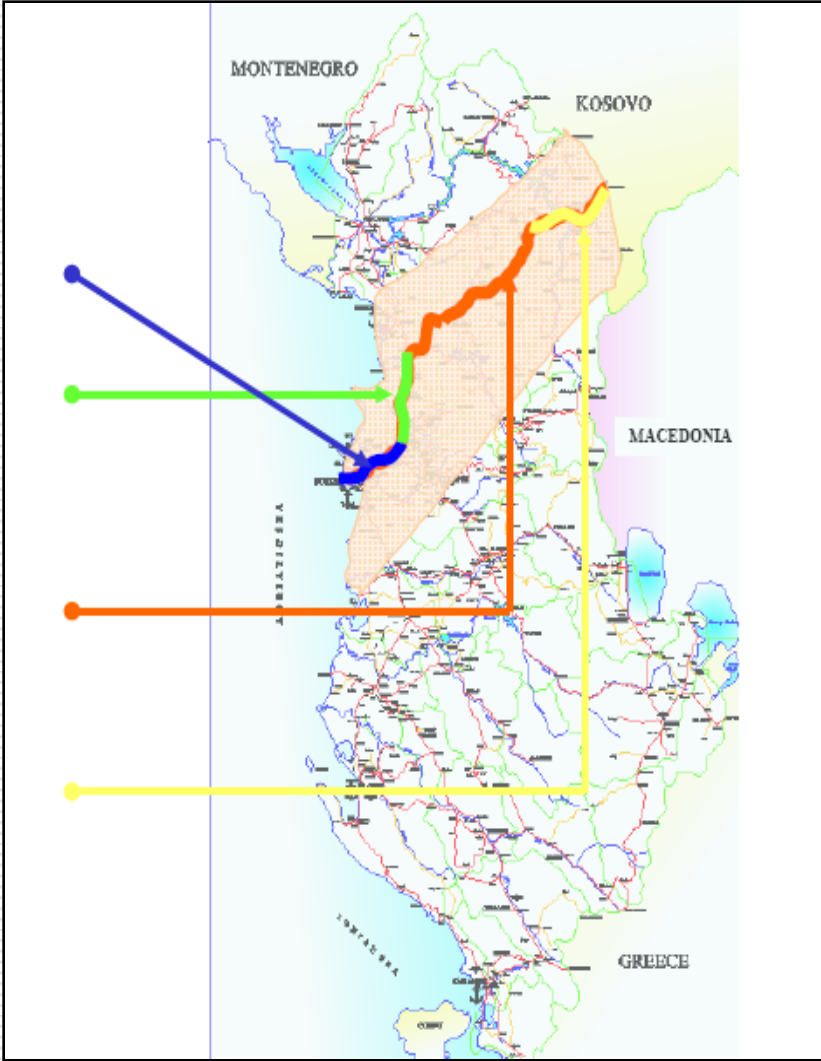
Objektivi kryesor

kryerja e Auditimit te Sigurise Rrugore per segmentin rrugor Milot-Rreshen.

- **Detajet e Pergjithshme te Projektit.**
- **Pershkrimi i Projektit:** Segmenti Rrugor Milot-Rreshen (nga km 0+000 deri ne km 26+000 sipas projektit)
- **Klienti:** Autoriteti Rrugor Shqiptar (ARSH)
- **Projektuesi:** XXXXXXXX
- **Fazat e Auditimit:**
- **Per Lot-in 1 dhe Lot-in 2 –dhe Lot-in 3.**
- **Data e krijimit** 2005
- **Dokumentet:** Projekti i Detajuar
- **HARTA E PERGJITHSHME, Shkalla 1:30000**
- **HARTA E SHTRIRJES, Shkalla 1:1000 etj**
- **Ndarja e Auditimit.**
- **Lot-i 1 me 15.11.2012. Nga km 0+000 deri ne km 9+000**
- **Vecorite.** Fazat e planifikimit, projektit nuk kane qene audituar.
- **Ekipi i Auditimit :** Ing.Ing.Ing.(ARSH) Ing.(ARSH) Ing.(MPPTT)

Behet nje pershkrim i detajuar....

Me venjen ne funksionim te rruges, menjehere pas ketyre pamjeve filluan problemet e para:

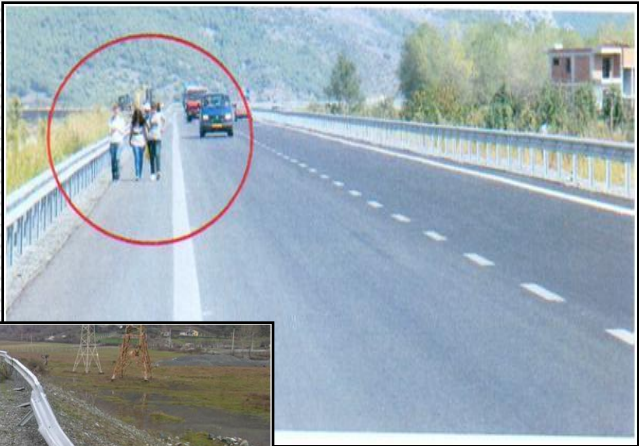
Konstatim tjeter..

➤ **Te gjitha veprat e artit kane nje gjeresi me te vogel se vete rruga. Kjo do te thote se rruga ngushtohet kur afrohet me urat dhe tombinot katrore.**

Ky fakt ka ndikim negativ mbi kushtet e trafikut dhe con ne rrezik me te larte per aksidentet rrugore.

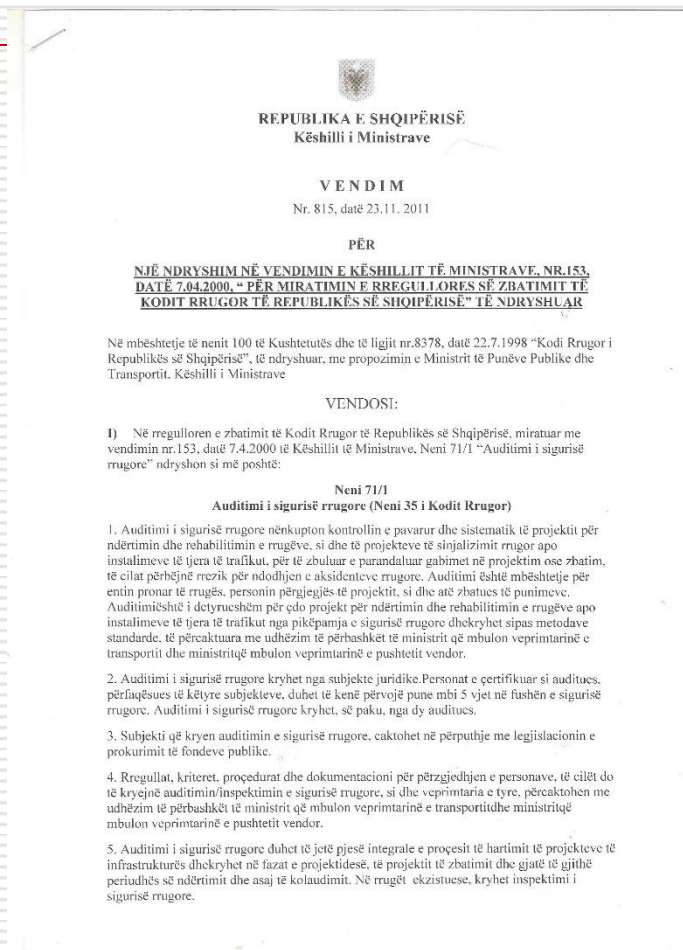

Konstatime te tjetra..

Cfare eshte bere me Trainimin e eksperteve te Auditimit.

- ❑ **Ndryshime Ligjore.**
- ❑ **Nxjerrjen e Udhezimeve perkatese.**
- ❑ **Urdher i Ministrit.**
- ❑ **Marreveshje midis MTI dhe UPT.**
- ❑ **Trainim i 8 specialisteve.**

Programi i Kursit.

FAZAT	EMERTIMI	KOHA
I	a. Pjesa teorike. b. Raste studimore (auditim/inspektim i rrugëve sipas klasifikimit)	3 ditë
II	a. Pjesa teorike. b. Eksperienca auditimi të ndryshme nga vënde dhe organizma të tjera ndërkombëtare.	3 ditë
III	Pjesa praktike. Shëmbull studimor i një projekti kompleks (vlerë e madhe dhe tipologji të ndryshme rrugësh)	2 ditë
IV	Mbyllja e seminarit dhe pajisja me certifikate.	1 ditë Gjithsej 73 ore

FALEMINDERIT

PER VEMENDJEN

Prishtine 2018